

Сатирично-гумористичні оцінно-характеризувальні власні імена в художньому тексті

О. С. Горбач

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський, Україна
*Corresponding author. E-mail: southl@mail.ru

Paper received 24.04.16; Accepted for publication 01.04.16.

Анотація. У статті досліджуються сатирично-гумористичні оцінно-характеризувальні власні імена у творах кінця ХХ – початку ХХІ століття. Визначаються їх структурно-семантичні й виражальні можливості, сатиричний потенціал, несподівані авторські експерименти. Сатирично-гумористичні власні імена класифіковано відповідно до характеристики персонажа за його індивідуальними ознаками

Ключові слова: сатирично-гумористичні власні імена, літературні антропоніми, сатирична експресія, оцінний потенціал.

Вступ. Провідне місце в онімному просторі сатирично-гумористичних творів кінця ХХ – початку ХХІ століття належить стилістично-маркованим літературним антропонімам (ЛА). Вони вдало дібрані письменниками і тому яскраво характеризують головних та другорядних персонажів, дають можливість скласти уявлення про них, передають риси характеру, вдачі, змальовують деталі портрету. З-поміж стилістично-маркованих ЛА провідне місце займають сатирично-гумористичні оцінно-характеризувальні власні імена (СГОХВІ), які у своїй структурі й семантиці мають характеризувальний елемент.

Публікації. Літературні антропоніми й прізвиська як їх різновид досліджували Л. Белей, А. Вереш, Г. Лукаш, В. Калінкін, Л. Колоколова, В. Лучик, Т. Ковалевська, М. Мельник, Н. Попович, О. Усова, Г. Шотова-Ніколенко та ін. Функціонування власних імен (ВІ) у сатирично-гумористичному жанрі студіювали мовознавці: Л. Кричун та А. Попович.

Мета статті – встановити й охарактеризувати типові особливості авторських літературних антропонімів (ЛА), їх виражальні можливості та сатиричний потенціал.

Матеріалом для дослідження є тексти сучасних українських сатирично-гумористичних творів, авторами яких є М. Гримич, В. Даниленко, Л. Денисенко, Ірена Карпа, В. Кожелянко, М. Матіос, М. Меднікова, Сашко Ушкалов, О. Черногуз, а також прозові сатирично-гумористичні оповідання зі збірок «Веселий ярмарок», «З ким сміється Україна», «Опудало».

Вибір методів дослідження зумовлено загальною метою та завданнями роботи. Провідними у роботі будуть загальнонаукові методи *спостереження* (для фіксації загальних тенденцій функціонування аналізованих одиниць у площині художніх творів), *індукції* та *дедукції*, залучені для систематизації та виокремлення спільних і специфічних характеристик онімів у художньому дискурсі. Використовуватимуться й спеціальні методи дослідження, з-поміж яких традиційний для мовознавства *описовий метод* з його прийомами зіставлення, узагальнення, інвентаризації та класифікації мовного матеріалу. Широко застосовуватиметься *контекстуально-інтерпретаційний* та *компонентний аналіз* для з'ясування семантичного навантаження онімів у художніх творах та їхньої функційно-стилістичної оригінальності.

Результати та їх обробка. Щодо СГОХВІ, то їх провідною ознакою є етимологія власних назв, через яку можна встановити тісні зв'язки між персонажами

та змістом їхніх учинків. Динаміку образного функціонування імені в текстовій структурі тексту визначає авторське бачення персонажа в стосунках з іншими героями, з огляду на характер поведінки персонажу за тих чи інших обставин.

Оцінно-характеризувальні найменування виникають завдяки наявності асоціацій із колишнім апелятивним (доонімним) значенням назви. Саме цей прийом використовує В. Даниленко. Семантика таких оцінно-характеризувальних антропонімів, їхнє емоційне забарвлення дуже показові. За їх допомогою подається зовнішня та внутрішня характеристика персонажів. Залежно від персонажа вона може бути біполярною. Семантика слів, від яких утворені ЛА досить прозора, а характеристична спрямованість – виразна. В основному оцінно-характеризувальну потенцію містять красномовні прізвиська персонажів сатирично-гумористичних творів, які є частинами усіх антропоформул. Це підтверджують такі приклади: *Дурієв* [4, с. 246], *Півобо* [4, с. 410], *Микола Заколотенко* [12, с. 75], *Микола Всез'їмвсевин'ю* [4, с. 186], *Петро Хамло* [4, с. 442], *Ганя Халена* [4, с. 442], *Микола Мостіпан* [4, с. 233], *Станіслав Западловський* [4, с. 205], *Сашко Щур* [6, с. 122], *Микола Дубина* [10, с. 297], *Василь Пильний* [10, с. 35], *Григір Зубодер* [5, с. 146], *Костик Нерідний* [2, с. 15], *Едуард Пупець* [2, с. 54], *Петро Куцперденко* [3, с. 37], *Коля Шпунда* [3, с. 147], *Петро Балабуха* [9, с. 4], *Панас Невеселогородич* [9, с. 133], *Хома Юдинеоко* [9, с. 133], *Іван Христофорович Цидулка* [1, с. 30], *Вітя Болт* [11, с. 29].

Вважаємо, що усі СГОХВІ є okazіональними, у їх семантиці чітко простежується стилістична оцінка персонажа, яка у складі цих антропонімних одиниць набула переносного значення. У доборі й створенні таких лаконічних прізвиськ-характеристик виявилася індивідуально-авторська винахідливість, письменницький талант. Наприклад, характеризувальність може бути закладена в авторському одночленному ЛА-імені персонажа (*Кетька* [11, с. 18], *Душман* [9, с. 4], *Любеночок* [3, с. 109], *Зюзік* [3, с. 118], *Ідея* [3, с. 39], *Пашок* [3, с. 26], *Вовко* [2, с. 17]), ЛА-прізвиська (*Дуплоїд* [1, с. 96], *Бугай* [12, с. 285], *Дуся-Занадтий* [9, с. 14], *Колосальний* [3, с. 34], *Печеніг* [3, с. 36], *Пупець* [2, с. 55],); двочленному ВІ (*баба Сашка Колombo* [9, с. 49], *Душман Батькович* [9, с. 4], *Петро Куцперденко* [3, с. 37], *Коля Шпунда* [3, с. 147]); тричленному ЛА (*Бара Сидорівна Бугай* [12, с. 285], *Махатма Лі Коваленко* [8, с. 66], *Б. Ф. Стрганов*

[8, с. 89], *Теодора Семенівна Марципан* [1, с. 79], *Онисько Миколайович Онисько* [9, с. 88] та ін.).

Варто відмітити, що актуалізація оцінного елемента в ЛА відбувається через мовні проєкції та асоціативний потенціал. Особистісна характеристика персонажа, яка виражається в семантиці оніма, доповнюється й корегується внутрішньотекстовими периферійними зв'язками. Гумористична сема, закладена в прізвищі, розкодовується письменниками в мікроконтексті твору: «*Костик Нерідний. Прізвище повністю відповідало його суті: нікому він був не потрібен. Кацук розгледів за прищами і сколіозним худорлявим тільцем справді аналітичний гострий розум. Він пригрів безрідного Нерідного, дав йому зарплату, і той на знак удачності пече для нього економічні статті, до речі, досить професійні*» [2, с. 87]; «*найнормальніший із нормальних пацанів – Гризир Зубодер (сподіваюся, що ви зрозуміли, що Зубодером його звали не тому, що він був дантистом)*» [7, с. 103]; «*Сашико Щур він ніколи не конфліктував напряму, а діяв крадькома*» [6, с. 127].

Спостерігаємо, що в сатиричних творах власне характеризувальний аспект ЛА інтегрується з гумористичним (комічним) у прізвищах, які складаються з двох або більше основ (асоціація з козацькими прізвищами), до прикладу: *Перебийніс* [9, с. 59], *Неплюйвборц* [4, с. 113], *Побийбатька* [4, с. 113], *Підіпріклуня* [4, с. 113], *Куроцупенко* [4, с. 295], *Півобо* [4, с. 410], *Петро Відірвуха* [4, с. 113], *Петро Куцперденко* [3, с. 37], *Младоцвях* [10, с. 92], *Хочубей* [10, с. 92], *Панас Невеселогородич* [9, с. 133], *Динис Стрільябаба* [9, с. 133], *Сидор Каленикович Чорноіваненко* [1, с. 24], *Іван Ціпов'яз* [12, с. 333].

Імена й прізвища персонажів твору В. Даниленка семантично вмотивовані, й для глибшого їх розуміння автор майстерно вводить у канву твору характеристику кожного ЛА. Наприклад, «*Міністр Хрунь. Хрунь був надутий і поважний. Коли Хруня призначили міністром, він думав стати першим державним службовцем, який своїм прикладом покаже, що в цій країні можна займати високі посади й жити скромно на свою зарплату*» [4, с. 299]; «*Куроцупенко з господарсько-фінансового департаменту Він усе розбиває на пункти й параграфи. В його особі світ втратив великого законотворця*» [4, с. 295].

Вчинки, переконання персонажів виступають додатковим конотаціями, які підкреслюють гумористично-іронічну основу ВІ. Наприклад, працівник Кабміну «*Пампуха був дебелим вусатим гяуром, що любив казати: «До обіду в Кабміні борешся з голодом, а з обіду зі сном»*» [4, с. 281].

Найбільшу частину антропонімного доробку письменника становлять двочленні найменування, більшість із яких стилістично навантажена і є засобом авторської характеристики. Ми виявили, що В. Даниленко вживає одну антропоформулу «ім'я та прізвище»: *Інеса Дзензелівська, Едуард Жомп'як, Едуард Бумсик, Степан Прищик, Олеся Дзудзило, Ганя Халена, Микола Хробак, Юрко Притика, Вітько Моцний та ін.* [4].

Найменування персонажів вдало дібрані В. Даниленком, вони дають можливість скласти уявлення про персонаж, влучно передають риси його

характеру, вдачі, змальовують деталі портрету. Вони є оцінно-характеризувальними. Семантика таких антропонімів, їхнє емоційне забарвлення дуже різноманітне. Деякі найменування вживаються із негативною семантикою (*Амвросій Чмирук, Станіслав Западловський, Петро Костогрис, Жора Кнур тощо*) для підкреслення зневажливого ставлення до персонажа; інші – з позитивною (*Ромцьо Копійка, Мотря Бублик, Інеса Дзензелівська та ін.*) для створення комічного образу.

Кожна власна назва має вагоме смислове навантаження й у відповідному контексті воно додатково підкреслюється. Наприклад, без контексту семантика прізвищ «*Попик*», «*Відірвуха*», «*Всез'їмівсевин'ю*», «*Пацан*» уже апелює до певних асоціацій, а подальший контекст підтверджує типові характеристики літературних образів, що є носіями цих онімів: «*Антон Попик, який був молодим тьоре з розжевими щічками ти охайним пухким тузцем*» [4, с. 306]; «*короткострижений гяур із розчепіриними пальцями, схожими на ноги селезня, Петро Відірвуха*» [4, с. 113]; «*Петро Пацан, – простягув могутню долоню здоровий батир*» [4, с. 201].

В. Даниленко часто не обмежується кпинами, його цікавить ще й другий, невидимий бік сміху, коли він апелює до наших моральних переконань. Наприклад, зображуючи ректора університету – *Броніслава Ананійовича Конхвету-Задунайського* [4, с. 165] та його велику кількість коханок, автор підкреслює дисонанс між «солодкістю» прізвища поважної особи та його аморальною поведінкою.

Сатирично-гумористичні ЛА, які апелюють до читача своєю своєрідною семантично-структурною будовою, фіксуємо в романі В. Кожелянка «Дефіліада в Москві» [8]. Виокремлюємо індивідуально-авторські прийоми створення СГОХВІ:

– створення прізвищ, які є тавтологіями (*Б. Стар* [8, с. 89] з англ. star – зірка) та трансформоване російською прізвище *Б. Звезда* [8, с. 89] від рос. «звезда», *Б. Стелла* [8, с. 88] від лат. stella – зірка; *Черевичник* [8, с. 77], *Баимачник* [8, с. 77];

– поєднання іноземного імені з прізвищами, які мають у своїй структурі типові різнонаціональні форманти: *Махатма Лі Коваленко* [8, с. 66], *Махатма Робіндранат Джексон* [8, с. 66], *Махатма Ятамато Хиро* [8, с. 66], *Махатма Конрад Али-заде* [8, с. 67], *Махатма Авраам Бродські* [8, с. 67], *Махатма Юра Чорноконський* [8, с. 67], *Махатма Готенштауфен* [8, с. 67];

– утворення прізвища та ініціалів від загальної назви: *Б. Ф. Строганов* [8, с. 89];

– використання імен-аббревіатур, які є похідними від вигуків: *У-Га* [8, с. 67], *К'Ногу* [8, с. 77], *Йойлик* [8, с. 71];

– побудова штучностворених оказіональних ВІ: *Мордахай Шляпінтох* [8, с. 94]; *Гюнтер Шуллер* [8, с. 138].

Типовим для творчої манери створення СГОХВІ є контраст, який побудований на ефекті неочікування, який сприяє різкому збільшенню інформативності ВІ. Саме цей прийом використовує М. Меднікова в одному із уривків роману «Тю», де сатирично та з алегоричною сутністю зображуються кандидати в депу-

тати, душі яких «у хвості комети Хеліопса проходять досконалий гарт для земного втілення» [9, с. 133]. Оцінка, яка закладена в апелятивній основі ЛА має дуальний характер: негативна – «В осаді залишаються **Панас Невеселогородич і Хома Юдинеюко з Кузьмою Таксобі, Іськом Сраєм, Кіндратом П'яницею, Уласом Матюком і Динисом Стрілябабою**» [9, с. 133]; «дано тобі і твоєму народові кращу ділянку в центрі Європи, природу, дай, Боже, кожному, омріяну Незалежність. То можеш ти їх прихотити щось зробити для себе самим? Бо **Іван Бардак і Марко Шушваль, любителі Чорних Рад і безликої «слави!» та «ганьби!»**» [9, с. 133]; позитивна – «**Думай, Янголе, думай. Є ще Кіндрат Умний, Грицько Писаний, Василь Вродливець, Іван Нетаврований, Матвій Безпечальний, Ярема Вічний, Клим Великий, Лесько Залізний, Кіндрат Здоровенний, Терешко Бистрий, Петро Моторний, Панько Велетень. Мо' хоч їхнє сім'я стрепенеться? Зараз слушна нагода викохати **Такого Щоб Зміг!****» [9, с. 134].

З метою створення гумористичного ефекту письменники-сатирики поєднують іноземні імена з українськими прізвищами. Наприклад, емігранта із Західної України та його дружину, які проживають в Нью-Орлеані, В. Даниленко номінує такими антропонімами: *Джон Кукурудзяк* [4, с. 430] та *Гелен Бурулько* [4, с. 432]. Наведемо ще приклади: *Хуан де Кортесюк* [8, с. 70], *Лі Коваленко* [8, с. 66], *Теодор Кукурудза* [9, с. 119], *Едуард Пупець* [2, с. 54].

Використання таких власних назв дозволяє створювати ефект насмішкватості й певною мірою зневажливості стосовно їхніх носіїв, водночас досягається й високий рівень комічності.

Характеризувальний семантичний і прагматичний аспект ВІ значно підвищує експресивність ЛА: *Коля Шпунда* [3, с. 147], *Вероніка Пуговка* [3, с. 41], *Саня Теленко* [4, с. 242], *Грицько Президент* [9, с. 133], *Кіндрат П'яниця* [9, с. 133], *Микола Недобий* [вес, 134], *Семен Кабанячий* [9, с. 84], *Едуард Пупець* [2, с. 54], *Віктор Лопата* [10, с. 291], *Вован Косий* [11, с. 75] тощо. Актуалізація мотивованості ЛА спрямована на реалізацію сатирично-гумористичного ідейного задуму.

Висновки. Отже, усі ЛА, які письменники-сатирики використали у своїх літературних творах, є стилістично маркованими й емоційно навантаженими й характеризують персонажа за його індивідуальними ознаками:

– за національністю – *український винахідник Іван Дригало* [4, с. 179], *білоруський винахідник Алесь Мажейка* [4, с. 180], *засмаглий американець Джордж Бакс* [4, с. 180], *німець Отто Штрудель* [4, с. 181], *француз Мішель Круасан* [4, с. 180], *носатий англієць лорд Гамільтон* [4, с. 181], *ірландець Шон О'Брайн* [4, с. 182], *поляк Марек Дримба-Гнойовський* [4, с. 184], *російський винахідник Рюмочкін* [4, с. 184], *Ціля Циферблат – громадянка Ізраїлю* [4, с. 142], *Ізабела фон Дрінкен Шнабс – громадянка Німеччини* [4, с. 143], *Любов Кобиліна-Забабашкіна – громадянка Росії* [4, с. 143], *Дарка Зедерхвіст – громадянка України* [4, с. 143], *Анне Лоо була доглянутою білявою естонкою середнього віку* [4, с. 186], *росіянин Паша Корабльов* [6, с. 35],

Йооста Ван Лоо [6, с. 111], *Авраам Варнер* [13, с. 37];

– зовнішнім виглядом – *Вітько Моцний* [4, с. 442], *«майор СБУ Бодня повний здорового нахабства чоловік. Колишній чемпіон України з бодібільдунгу»* [4, с. 144], *«Петро Пацан – простягнув могутню долоню здоровий багатир»* [4, с. 201], *«Юрко Мелесик – подав кволу ручку худий гяур»* [4, с. 201], *«Віль Йоситович Порохня. Йому 82 роки. Він колишній полковник НКВС.»* [4, с. 301], *Люська Синьогуб* [4, с. 254] *Ванда Круглобочиха* [7, с. 142], *Павло Капловух* [9, с. 59], *Кирик Зубко* [9, с. 59], *Пацан* [3, с. 150], *Кіндрат Здоровенний* [9, с. 134], *Клим Великий* [9, с. 134], *Панько Велетень* [4, с. 134], *Петро Чуприна* [1, с. 28], *Олена Кудря* [1, с. 88];

– за схожістю із тваринним і рослинним світом – *Станіслав Комар* [4, с. 268], *Оксана Опенько* [4, с. 171], *Микола Хробак* [4, с. 253], *Жора Кнур* [4, с. 254], *Яків Перчик* [4, с. 62], *Мифодій Оселечик* [4, с. 83], *Микола Печериця* [4, с. 186], *«пані Жабенко – працівниця прес-служби міністерства»* [4, с. 278], *Андрій Курочка* [10, с. 85], *Сашко Щур* [6, с. 122], *Галька Курка* [7, с. 186], *Наташа Карасьова* [7, с. 161], *пан Суслик* [10, с. 13], *Вася Соловейчик* [10, с. 37], *Бур'ян* [10, с. 146], *Кіндрат Конопляний* [1, с. 36], *Антоніна Степанівна Качур* [3, с. 107], *Тамара Іванівна Синіцина* [3, с. 119], *Горобець* [1, с. 57], *Варечка Сорока* [11, с. 286] тощо;

– за вчинками й переконаннями – *Аркадій Нудельман* [4, с. 40], *Станіслав Западловський* [4, с. 205], *Петро Костогриз* [4, с. 233], *Петро Хамло* [4, с. 442], *Грицько Перебийніс* [9, 59], *Микола Заколотенко* [13, с. 75], *Доброчух* [10, с. 92], *Хочубей* [10, с. 92], *Микола Дубина* [10, с. 297] тощо;

– за характерною рисою поведінки – *Семен Цикало* [4, с. 233], *Грицько Квоктунець* [4, с. 191], *«Брати Побрехенські»* [4, с. 326], *«Працівники протокольно-організаційного відділу Пиркало, сектора тиражування документів Цмокало, сектора забезпечення протокольних заходів Гамкало, відділу інституційного забезпечення європейської інтеграції Шокало»* [4, с. 337], *Об'їдайло* [10, с. 80], *Обтывайло* [10, с. 80] тощо;

– іншими асоціаціями – *Ганя Халена* [4, с. 442], *Юрко Притика* [4, с. 442], *Микола Мостіпан* [4, с. 233], *Степан Мицюк* [4, с. 324], *Едуард Жомпляр* [4, с. 72], *Едуард Бумсик* [4, с. 102], *Михайло Чингачук* [9, с. 33], *пан Бомблик* [10, с. 13], *Олекса Біда* [10, с. 106], *Коля Шпунда* [3, с. 147].

Отже, СГОХВІ в сатирично-гумористичних творах кінця ХХ – початку ХХІ століття є невичерпним джерелом комічного, за сприяння якого письменники мають змогу донести свої сатиричні інвективи до читача. Найпродуктивнішими вважаємо найменування, які допомагають яскравіше, більш образно відтворити сутність конкретного персонажа, його характер, влучно змалювати зовнішність останнього, передати ставлення до нього автора та інших героїв твору. Семантика лексеми, яка в основі власної назви, її певні структурно-морфологічні особливості, допомагають письменникам реалізувати експресивність антропоніма, актуалізувати його потенціал. Письменники вміло поєднують у ЛА сатиру, сарказм, гірку іронію, скепсис і дотепність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Веселий ярмарок. Гумор і сатира. Випуск перший / [упорядкув. А. С. Крижанівський, І. О. Немирович, передм. О. Ф. Черногуз]. – К. : Радянський письменник, 1983. – 319 с.
2. Гримич М. Егоїст : [роман] / М. Гримич. – Львів : Кальварія, 2003. – 228 с.
3. Гримич М. Варфоломєєва ніч : [роман] / М. Гримич. – Львів : Кальварія, 2002. – 160 с.
4. Даниленко В. Газелі бідного Ремзі : [роман] / В. Даниленко. – Львів : ЛА «Піраміда», 2008. – 488 с.
5. Денисенко Л. Корпорація ідіотів : [роман] / Л. Денисенко. – К. : Нора-Друк, 2006. – 276 с.
6. Денисенко Л. Нова стара баба : [роман] / Л. Денисенко. – Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2013. – 272 с.
7. Карпа Ірена. З роси, з води і з клабані : [роман] / Ірена Карпа. – Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2012. – 320 с.
8. Кожелянко В. Дефіліада в Москві : [роман] / В. Кожелянко. – Львів : Кальварія, 2001. – 196 с.
9. Меднікова М. Тю! : Роман-фрістайл з елементами аерофотозйомки [роман] / М. Меднікова – Львів : Кальварія, 2003. – 228 с.
10. Опудало: українська прозова сатира, гумор, іронія 80-90-х років двадцятого століття / [упорядкув., передм., літ ред. В. Даниленка]. – К. : Генеза, 1997. – 384 с.
11. Ушкалов Сашко. БЖД : [повість] / Сашко Ушкалов. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2013. – 240 с.
12. Чемерис В. З ким сміється Україна. Антологія українського сміху / В. Чемерис. – К. : Український фітосоціологічний центр, 2009. – 660 с.
13. Черногуз Олег. Ремезове болото : [роман] / Олег Черногуз. – К. : КИТ, 2007. – 284 с.

REFERENCES

1. Happy market. Humor and satire. Number one / [A. S. Ktyzanyvskiy, I. O. Nemerovych, preface by O. F. Chornoguz]. – K. : Soviet writer, 1983. – 319 p.
2. Grymych M. Egoist : [novel] / M. Grymych. – Lviv : Kalvaria, 2003. – 228 p.
3. Grymych M. Varfolomii's night : [novel] / M. Grymych. – Lviv : Kalvaria, 2002. – 160 p.
4. Danylenko V. Gazeli of poor Remzi : [novel] / V. Danylenko. – Lviv : LA «Piramids», 2008. – 488 p.
5. Denysenko L. The corporation of idiots : [novel] / L. Denysenko. – K. : Nora-Druk, 2006. – 276 p.
6. Denysenko L. New old granny : [novel] / L. Denysenko. – Kharkiv : Book club «The club of family leasure», 2013. – 272 p.
7. Karpa Irena. From the dew, from the water and from the puddle : [novel] / Irena Karpa. – Kharkiv : Book club «The club of family leasure», 2012. – 320 p.
8. Kozelianko V. Defiliada in Moscow : [novel] / V. Kozelianko. – Lviv : Kalvaria, 2001. – 196 p.
9. Mednikova M. Tju : Roman freestyle with aerial elements : [novel] / M. Mednikova. – Lviv : Ralvaria, 2003. – 228 p.
10. Scarecrow: Ukrainian prose satire, humor, irony 80-90 twentieth century / [Organise., Preface., Eds years. Vladimir Danilenko]. - K.: Genesis, 1997. - 384 p.
11. Ushkalov Sasha. BZD: [novel] / Sasha Ushkalov. - Kharkiv: Book Club "Family Leisure Club", 2013. – 240 p.
12. Chemeris V. Somebody laughs Ukraine. Anthology of Ukrainian laughter / V. Chemeris. - Kyiv: Ukrainian fitosotsiolohichnyy Center, 2009. – 660 p.
13. Chornoguz Oleg. Remez's swamp: [novel] / Oleg Chernoguzov. – K: KIT, 2007. – 284 p.

Satirical-humorous value-characteristic proper names in artistic texts

Gorbach O.

Abstract. The article is devoted to satirical-humorous value-characteristic proper names of the texts of the end of XX - beginning of XXI century. Analyze their structural and semantic expression, satiric potential and author's experiments. Satirical humorous personal names classified according to the characteristics of the characters in his individual characteristics.

Keywords: *Satirical-humorous names, literature antroponyms, satiric expressions, evaluation potential.*

Сатирически-юмористические оценно-характеризующие собственные имена в художественном тексте

О. С. Горбач

Аннотация. В статье исследуются сатирически-юмористические оценочно-характеризующие имена в произведениях конца XX - начала XXI века. Определяются их структурно-семантические и выразительные возможности, сатирический потенциал, неожиданные авторские эксперименты. Сатирически-юмористические имена классифицированы в соответствии с характеристикой персонажа с его индивидуальными признаками.

Ключевые слова: *сатирически-юмористические имена, литературные антропонимы, сатирическая экспрессия, оценочный потенциал.*